

Mottagare: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet,
li.remissvar@regeringskansliet.se, kopia till li.spn@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Remissyttrande över Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (LI2026/00657)

Sammanfattning

AFRY har beretts tillfälle att yttra sig över Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen. Rapporten innehåller förslag till ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader med syfte att förenkla detaljplaneprocessen och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsbyggande.

AFRY anser att eventuella lättnader måste utformas så att människors hälsa, möjlighet till återhämtning och tillgång till god ljudmiljö säkerställs även i framtida bostadsområden.

Vi tillstyrker i huvudsak förslaget om att minska detaljregleringen av bostäders planlösningar, men bedömer att ytterligare förtydliganden behövs avseende krav på ljuddämpade miljöer, tillgång till kvalitativa uteplatser samt hur hälsokonsekvenser ska hanteras i planeringsprocessen. Vidare ser vi även behov av förtydliganden kring hur höga byggnader bör hanteras och att tekniska åtgärder kan behöva studeras ytterligare.

Synpunkter

1. Förenklad reglering kan underlätta bostadsbyggande

AFRY delar Boverkets problembild att i många stadsutvecklingsprojekt innebär dagens regler att exploateringsmöjligheter begränsas trots att tekniska och arkitektoniska lösningar kan ge god boendekvalitet. En ökad flexibilitet kan bidra till effektivare markanvändning, bättre förutsättningar för förtätning och ett större bostadsutbud.

2. God ljudmiljö bör fortsatt vara ett grundläggande krav

AFRY vill understryka att trafikbuller är en betydande miljö- och folkhälsofråga. Forskning visar att exponering för buller kan ge upphov till störningar, försämrad

sömn och negativa hälsoeffekter. Boverket lyfter även i rapporten fram betydelsen av tillgång till ljuddämpade miljöer för återhämtning och välbefinnande.

Det är därför viktigt att förenklingar i regelverket inte leder till att bostäder uppförs i miljöer där boende saknar möjlighet till en tyst eller ljuddämpad sida av bebyggelsen.

3. Behov av tydligare krav på gemensamma vistelseytor

AFRY bedömer att krav på ljuddämpade vistelseytor i anslutning till bostadsbyggnader kan vara en ändamålsenlig lösning, men endast om kvalitetskraven tydliggörs. Det bör framgå:

- vilka bullernivåer som ska uppnås,
- hur stor yta som ska omfattas,
- hur tillgänglighet och användbarhet ska säkerställas,
- hur kraven ska följas upp i plan- och byggprocessen.

Utan sådana förtydliganden finns risk för varierande tillämpning mellan kommuner och länsstyrelser.

Vi delar bedömningen att tillgång till en ljuddämpad utemiljö är viktig för hälsa och boendekvalitet. Däremot anser vi att analysen av gemensamma vistelseytor är alltför begränsad. Remissen fokuserar huvudsakligen på juridiska och genomförandemässiga svårigheter medan den funktionella kvaliteten hos olika typer av vistelseytor analyseras i begränsad omfattning. Det saknas exempelvis närmare resonemang kring hur grönska, storlek, utformning, tillgänglighet och faktisk användbarhet samspelar med ljudnivån för att skapa en god boendemiljö.

Vi anser därför att frågan om gemensamma ljuddämpade vistelseytor bör utredas vidare innan den avfärdas som alternativ. Särskilt bör möjligheten att använda högkvalitativa gårdsmiljöer, takterrasser och andra gemensamma utemiljöer i tät stadsmiljö analyseras närmare. Ett mer funktionsbaserat synsätt skulle kunna ge bättre förutsättningar att kombinera god boendemiljö med effektiv markanvändning och stadsutveckling.

4. Hänsyn till särskilt känsliga grupper

Barn, äldre och personer som vistas mycket i bostaden kan vara särskilt känsliga för bullerstörningar. AFRY anser därför att konsekvensbedömningar för hälsa bör utgöra en central del av planeringen av bullerutsatt bebyggelse.

Det bör även säkerställas att framtida regeländringar harmonierar med miljöbalkens krav och de nationella målen om en god bebyggd miljö.

5. Tillämpning och vägledning

Ett återkommande problem inom bullerområdet är skillnader i tillämpning mellan olika delar av landet. AFRY anser därför att Boverket bör få i uppdrag att ta fram

kompletterande vägledning i samband med att eventuella förordningsändringar träder i kraft.

En sådan vägledning bör innehålla exempel på:

- planeringssituationer där de nya bestämmelserna kan tillämpas,
- lämpliga bullerutredningar,
- utformning av gemensamma vistelseytor,
- avvägningar mellan bostadsförsörjning och ljudmiljö.

6. Höga byggnader

Förslaget syftar till att förenkla planprocessen och ge ökad flexibilitet, men riskerar i fråga om höga hus att få motsatt effekt. Om riktvärdena ska klaras utan undantag vid varje punkt på en hel långsida och på samtliga våningsplan kan ett begränsat överskridande vid de översta våningarna göra att byggnaden saknar en godtagbar ljuddämpad sida. Detta kan kraftigt begränsa möjligheten till hög och resurseffektiv bebyggelse i kollektivtrafikhöga lägen. Vi föreslår därför att bestämmelsen utformas så att den ljuddämpade sidans funktion för utemiljön säkerställs utan att varje fasadpunkt på samtliga våningsplan blir absolut dimensionerande. Exempelvis bör det övervägas om kravet kan knytas tydligare till den del av fasaden och den miljö på och vid byggnaden där den goda utemiljön faktiskt ska skapas, alternativt om begränsade avvikelser kan accepteras efter en samlad bedömning.

Boverket bör innan förslaget genomförs redovisa bullerberäkningar för representativa typfall med höga bostadshus samt analysera konsekvenserna för möjlig byggnadshöjd, exploateringsgrad, stadsbild och möjligheten till kostnadseffektiva skyddsåtgärder

6. Tekniska åtgärder

Boverkets slutsats att tekniska åtgärder inte bör tillåtas för att skapa ljuddämpad sida framstår som otillräckligt underbyggd. Rapporten anger själv att det saknas uppföljande studier av åtgärdernas effekt. Detta utgör enligt vår mening inte ett tillräckligt skäl för att utesluta dem som möjliga lösningar. Tvärtom talar den identifierade kunskapsbristen för behovet av ytterligare forskning, uppföljning och utveckling av verifieringsmetoder. Ett regelverk bör i möjligaste mån vara funktionsbaserat och öppet för innovativa tekniska lösningar som kan visa likvärdig eller bättre bullerreducerande effekt än traditionella utformningsåtgärder.

Detta är särskilt viktigt för hög bebyggelse där kravet på en ljuddämpad sida vid hela fasaden och samtliga våningsplan kan vara svårt att uppfylla genom byggnadens placering och omgivande avskärmning enbart. Verifierade tekniska lösningar skulle kunna bidra till att uppnå god ljudmiljö utan att i onödan begränsa byggnadshöjd, exploateringsgrad eller möjligheten att förtäta kollektivtrafikhöga lägen.

Avslutande ställningstagande

AFRY tillstyrker i huvudsak förslaget att skapa större flexibilitet i trafikbullerförordningen för att underlätta bostadsbyggande och stadsutveckling. Samtidigt bedömer vi att förslaget bör kompletteras med tydligare krav och vägledning för att säkerställa att människors hälsa och tillgång till god ljudmiljö inte försämras och att bedömningen blir likvärdig över landet. Ett förtydligande kring hur höga byggnader och tekniska åtgärder ska hanteras bör även tas fram.

Förslaget bör därför genomföras först efter att kravbilden för ljuddämpade vistelsezoner, hantering av höga byggnader och av tekniska åtgärder har tydliggjorts.

Datum: 2026-09-07

Kontaktpersoner: Samuel Tuvenlund och Josefin Grönlund

Organisation: AFRY (verkade tidigare under varumärket Efterklang)